

KANTA-HÄMEEN JATKUVA LIIKENNEJÄRJESTELMÄTYÖ

Liikennejärjestelmätyöryhmän kokous 3/2019

Aika: Keskiviikko 11.12.2019 klo 9:30 – 12:00

Paikka: Hämeen liitto, Niittykatu 5, Hämeenlinna

Läsnä:

Työryhmä	Jäsen	Varajäsen
	Heikki Pusa, Hämeen liitto, pj.	Juuso Helander, Hämeen liitto
	Tarja Majuri, Hämeenlinna (-11.45)	Ismo Holstila / Piia Tuokko, Janakkala
	Antti Heinilä, Forssa	Hannu Jalava, Tammela
	Toni Haapakoski, Riihimäki / Maria Vas-	Paavo Vuori, Hausjärvi
	ko, Riihimäki	
	Erika Helin, Väylävirasto (-11.40)	Tapio Ojanen, Väylävirasto
	Taina Saarinen, Traficom	Tytti Viinikainen, Traficom
	Krista Kumanto-Kooni, Uudenmaan Ely-	Seppo Nikkanen, Uudenmaan Ely-keskus
	keskus	
	Rauno Penttinen, Hämeen Ely-keskus	
	Risto Pekola, Hämeen kauppakamari	
	Marja Heinimäki, Hyvinkään - Riihimäen	Pekka Salonen, Hyvinkään - Riihimäen
	kauppakamari	kauppakamari
Sihteeri	Sakari Somerpalo, Linea Konsultit Oy (10.15-)	
Asiantuntijat	Kim Venesjärvi, Hämeenlinna	
	Minna Aakkula, Hämeenlinna	
	Niklas Lähteenmäki, Hämeenlinna	
	Sanna Anttila, Janakkala	
	Anne Horila, Suomen kasvukäytävä	

ASIALISTA

1. Kokouksen avaus, muutokset työryhmän kokoonpanossa ja edellisen kokouksen muistio

Pusa avasi kokouksen. Todettiin osallistujat ja että liikenne- ja viestintävirasto Traficom on nimennyt edustajansa työryhmään, edustajana toimii Taina Saarinen. Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

2. Ajankohtaiset asiat ja tapahtumat edellisen kokouksen 24.9.2019 jälkeen

Väyläviraston selvitys "Kaupunkien välinen saavutettavuus eri kulkutavoilla" on julkaistu: ks. https://julkaisut.vayla.fi/pdf12/vj_2019-41_kaupunkien_valinen_web.pdf

- Erika Helin esitteli saavutettavuusselvitystä. Keskusteltiin mm. junien nopeuksista ja todettiin, että keskinopeuksiin ja matka-aikoihin vaikuttavat monet asiat, kuten ratainfra taso, radan linjaus, ratakapasiteetti ja junamäärät sekä pysähtymiset ja aikataulut.
- Pekola pyysi erikseen kirjattavaksi, että kun tehdään joukkoliikenneselvityksiä tai käytetään termiä joukkoliikenne, tulisi puhua kaikesta joukkoliikenteestä eikä vain raideliikenteen kysymyksistä.

Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tilanne: työryhmät sekä lausuntopyyntöt

- Taina Saarinen kertoi valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tilanteesta:
 - o Tietoa suunnitelmasta löytyy valtioneuvoston hankeikkunasta:
<https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=LVM018:00/2019>
 - o Liikenne- ja viestintäministeriö käy sidosryhmien kanssa keskusteluja valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoiteaihoista joulutammikuussa. Tavoiteaihoita koskeva esitys löytyy Hankeikkunasta. Liikenne- ja viestintäministeriö järjestää keskustelutilaisuuden tavoiteaihoista 10.1.2020. Ensi vuoden syksynä järjestetään kuulemiskierroksia ja suunnitelma on määrä hyväksyä keväällä 2021.
 - o Parlamentaarinen työryhmä kokoontui ensimmäisen kerran 22.11. Ryhmän asettamispäätös, jossa nimeämiset mukana:
https://api.hankeikkuna.fi/asiakirjat/f0ca36bc-e740-4ac4-accd-c244746849d5/a369049c-cbd0-478c-97fa-2fe20d8fcd13/ASETTAMISPAATOS_20191010100636.pdf
 - o Yhteistyöryhmän ensimmäinen kokous pidettiin 3.12.2019. Yhteistyöryhmän asettamispäätös, jossa nimeämiset mukana:
https://api.hankeikkuna.fi/asiakirjat/f0ca36bc-e740-4ac4-accd-c244746849d5/b89e00d5-9646-4c51-a5f5-9576b8cb91de/ASETTAMISPAATOS_20191011053452.pdf
 - o Liikenne- ja viestintävirasto Traficom sekä Väylävirasto ovat tehneet työn taustaksi luonnoksen raportiksi "Liikennejärjestelmän nykytila ja toimintaympäristön muutokset". Siihen liittyy myös webropol-kysely, jossa on raporttiluonnokseen, liikenteen nykytilaan ja toimintaympäristön muutoksiin liittyviä kysymyksiä sekä tilaa vapaille kommentteille. Kysely on auki vuoden 2019 loppuun saakka, ks.
<https://www.traficom.fi/fi/liikenne/liikennejarjestelma/liikennejarjestelmatyo>
 - o Samaan aikaan on Valtioneuvoston kautta lausuntopyyntö valtakunnallisen suunnitelman vaikutusten arviointiohjelmasta. Siihen on lausuntoaikaa 24.1.2020 asti, ks.
<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=b4873c6f-1d82-4819-a56c-fe9b9a0f6454&respondentId=77bcf377-da94-411e-9dd1-7511a412535a>

Hämeen liiton lausunto Uudenmaan ELYn tienpidon ja liikenteen suunnitelmasta

- Helander esitteli lyhyesti pääsisällön Hämeen liiton laatimasta ELYn tienpidon ja liikenteen lausunnosta, joka on maakuntahallituksen käsiteltävänä 16.12. Esittelydiat liitteenä.
 - o Käytiin keskustelua pienehköjen alueellisten investointihankkeiden priorisoinnista tulevaisuudessa. Hämeen liitto on pyytänyt kaikilta alueen kunnilta hankelistauksia investointikohteista lausuntoa varten ja niitä on tällä hetkellä koossa likemmäs 100 kpl. Todettiin, että alueellisia investointihankkeita tulee jatkossa priorisoida kuntien ja ELY-keskuksen yhteistyönä. Pusa esitti, että seudut priorisoivat ensi seudullisia listoja ja sen jälkeen niistä pyritään yhdessä saamaan kärkikohteita maakunnan lähi-vuosien ykköskoriin.
 - o Sovittiin edellä olevaan liittyen, että liitto järjestää kuntien, ELYn, SKAL:n ja kauppa-kamareiden kanssa seudulliset yhteistyöryhmätilaisuudet.

Länsi-Suomen liikennestrategian laatiminen käynnistymässä

- Pusa esitteli asiaa, esittelydiat liitteenä. Parhaillaan on menossa tarjousvaihe, konsultti valitaan vuodenvaihteen jälkeen. Tavoitteena on saada suunnitelman valmiiksi loppuvuodesta 2020, aikataulussa on varattu aikaa vuorovaikutukseen.

- o Keskustelussa Pekola totesi, että suunnitelmissa olisi hyvä tunnistaa, minkä tyyppiä kuljetuksia liikkuu missäkin ja miettiä niiden tarpeita erikseen. Erityyppisillä kuljetuksilla on erilaiset painoarvot eri alueilla ja yhteyksillä, pelkät liikennemäärät eivät kuvaa sitä. Esimerkiksi voisi erottaa metsätalouden kuljetukset, satama- ja vientikuljetukset, pitkät jakelukuljetukset ja "muun" tavaraliikenteen. Lisäksi Pekola muistutti, että myös poikittaisyhteydet ovat tärkeitä. Vt 12 Lahden ohitustie on rakenteilla, mutta väli Nastola-Kausala jää edelleen tulpaksi poikittaisyhteyksissä erityisesti kuljetusten kannalta, sen parantaminen on myös Kanta-Hämeen intressissä.

Yhteenveto maakunnan merkittävimpien tie- ja rataliikennehankkeiden suunnittelu- ja kehittämistilanteesta

- Erika Helin kertoi ratojen suunnittelutilanteesta. Pääradan suunnitteluun on käytettävissä 11 M€ rahoitus. Esillä on Pasila-Riihimäki-välin 3 vaihe (Jokela-Riihimäki), jossa ollaan etenemässä ratasuunnitelmaan, yva on tehty jo aikaisemmin. Suurin osa suunnittelurahoista käytetään Riihimäki-Tampere-välin suunnitteluun, sen osalta Väylässä on mietitty etenemistapaa (ratatekninen suunnitelma, yva). Pääradan peruskorjauksen suunnitteluun on käytettävissä 1 miljoonan suunnitteluraha. Suunnitelmat kytkeytyvät toisiinsa, sillä peruskorjausta ja kehittämistä on tehtävä rinnakkain. Pusa kertoi, että suunnitelmia seuraa Kanta-Hämeen päärataryhmä, jossa mukana kuntaedustajat. Sen puitteissa käsitelty pääosin hankeyhtiötä, nyt katsotaan miten hallitus ja uusi ministeri vie sitä asiaa eteenpäin.
- Krista Kumanto-Kooni ja Heikki Pusa kertoivat ajankohtaisista tiehankkeista. Vt 54 kehittämislupaus on käynnissä ja valmistuu ensi vuonna. Sen jälkeen tarkennetaan tarvittavissa kohdissa aluevaraussuunnitelmilla, niille ei kuitenkaan vielä ole vielä suunnittelurahoitusta. Vt 10 kehittämislupaukseen on saatu rahoitus, suunnittelu alkaa ensi vuonna. Tarja Majuri kertoi, että vt 3 Moreenin eritasoliittymän suunnittelusta on tehty suunnittelusopimus ELY-keskuksen kanssa, suunnitelmassa on mukana myös rinnakkaistien ja rekkaparkin suunnittelua.
- Taina Saarinen kertoi ajankohtaisista valtionapumahdollisuuksista:
 - o Kävelyn ja pyöräilyn investointituen tämän vuoden rahoitushaku on päättynyt ja päätökset käynnistyvistä hankkeista tehdään vuoden vaihteessa/alkuvuodesta.
 - o Liikkumisen ohjauksen valtionavustushaku käynnistynyt, haun eräpäivä on 7.1.2020. Päätökset pyritään tekemään tammikuussa. Ks. <https://www.traficom.fi/sites/default/files/media/file/LO%20valtionavustus%20hakuohje%202020.pdf>.
 - o Keskisuurten kaupunkiseutujen joukkoliikenteen kehittämisrahoitushaku on käynnistynyt. Rahoitusta voi käyttää lippu- ja maksujärjestelmien kehittämiseen ja käyttövoimaselvityksiin.
 - o LVM tulee ulos joukkoliikenteen ilmastoperusteisen tasokorotuksen osalta jossain vaiheessa.

3. Kanta-Hämeen nykyisen Ij-suunnitelmakauden 2014-2019 arviointi

- Somerpalo esitteli työryhmäkyselyn tuloksia ja omia näkemyksiään. Keskustelua herättivät mm. seuraavat kysymykset:
 - o Miten kokoukset ja jatkuva Ij-työ voisi olla joidenkin asioiden suhteen enemmän sisällön valmistelua kuin tiedoksi saattamista?
 - o Teema/työskentelykokousten lisääminen?
 - o Eri seutujen äänen saaminen näkyviin (esim. seutukuntaakohtaista valmistelua) ja kaikkien kuntien osallistuminen jollain tavalla (esim. mukana jakelulistalla)?

- o Kytkenät muihin prosesseihin?
- o Olisi hyvä jotenkin koota myös kuntien tekemää liikennetyötä näkyviin.
- o Mitä asioita voisi valmistella ja käsitellä enemmän yhdessä Ij-työhön liittyen? Esim. joukkoliikenne (palvelutasotavoitteet), perustienpidon hankekorit?
- o Jos olisi tullut maakuntahallinto, miten olisi silloin toimittu? Voitaisiinko toimia sen tyyppisesti ikään kuin oltaisiin itse rahoittamassa ja järjestämässä asioita?
- o Maakunnan Ij-työryhmälle kaivataan isompaa ja vastuullisempaa roolia. Se vaatii samalla suurempaa sitoutumista mm. kuntapuolelta ja on myös mm. henkilöresurs-sikysymys. Liitolla nyt uuden liikennesuunnittelijan myötä lisäresurssia liikenneasi-oissa.
- o Kyselyvastaukset ja keskustelukysymyksiä on kirjattu liitteenä oleville esittelydioille.

4. Evästyksen Kanta-Hämeen uuden Ij-suunnitelman laatimiselle ja seuraavan suunnitelmakauden liikennejärjestelmätyölle

- Pusa esitteli ajatuksia uuden Ij-suunnitelman aikataulusta ja sisällöstä (ks. Pusan esittely-diat). Suunnitelma pyritään käynnistämään alkuvuodesta 2020 ja saamaan valmiiksi loppu-vuonna 2020. Erityisteemoja voisivat olla ainakin ilmastonmuutos, elinkeinoelämän kulje-tukset ja joukkoliikenne. Keskustelua:
 - o Voisiko joukkoliikenneteemaa laajentaa matkaketjuihin ja solmupisteisiin. Olisi tär-keää löytää yhteinen tahtotila niille asioille, joilla ei yhtä vastuutahoa? Myös henkilö-kuljetukset ja niiden avaaminen on toinen vastaava asia.
 - o Matkahuoltoa kannattaisi haastatella joukkoliikenneasioista, mitä kaikkea uutta on tulossa?
 - o Pyöräily tulisi nostaa mukaan teemoihin.

5. Jatkotoimenpiteet

Työryhmän seuraava kokous 20.2.2020 klo 9.30-12.00 Hämeen liitossa.

Sovittiin, että jatkossa kokouskutsut toimitetaan kalenterimerkintänä ja asialista sekä muu ko-kousmateriaali pyritään liittämään kalenterimerkintään.

6. Muut asiat

Ei muita asioita.

7. Kokouksen päättäminen

Pusa päätti kokouksen klo 12.00